

UCHWAŁA NR XII / 49 / 2012
RADY POWIATU GRUDZIĄDZKIEGO
z dnia 27 czerwca 2012 r.

w sprawie oceny działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Łasinie w 2011 r.

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281) w związku z § 21 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 63, poz. 587)

Rada Powiatu
uchwala, co następuje:

§ 1. Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych pozytywnie ocenia się działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w Łasinie w 2011 r.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Jerzy Wołoszyn

7. B. Grabda
28.02.2012r
T

Wpłynęło dnia 28.02.2012
L.dz. 645
Podpis [signature]

FUNDACJA

Ochrona Zdrowia i Rehabilitacja Niepełnosprawnych

- organizacja „non profit”, posiadająca status pożytku publicznego-

86-320 Łasin, ul. Wyszyńskiego 1

Tel. (056) 466- 41-73; fax. (056) 466 41 73; kom. 0608 53 22 88

e-mail: wszramowski@fww.org.pl

Nr KRS 0000030411, z dn. 23.07.2001

NIP: 876 171 67 79 REGON: 87021314

BS Łasin, nr r-ku: 97 9500 0008 0000 1300 2000 0001

Zarząd Fundacji:

Prezes: Wacław Szramowski

V-ce Prezes: Marta Zielińska

Skarbnik: Paweł Paga

Łasin, 27 lutego 2012r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
86-300 Grudziądz
Ul. Małomłyńska 1

Zarząd Fundacji „OZiRN” w załączeniu przesyła sprawozdanie z wykorzystania środków finansowych otrzymanych z budżetu Starostwa Powiatowego (środki PFRON i własne Starostwa) oraz sprawozdanie merytoryczne z działalności warsztatu terapii zajęciowej w Łasinie w 2011 roku.

Z wyrazami należnego szacunku

Prezes Fundacji/Kierownik WTZ

[signature]

Wacław Szramowski

FUNDACJA

Ochrona Zdrowia i Rehabilitacja Niepełnosprawnych

- organizacja „non profit”, posiadająca status pożytku publicznego-

86-320 Łasin, ul. Wyszyńskiego 1

Tel. (056) 466- 41-73; fax. (056) 466 41 73; kom. 0608 53 22 88

e-mail: wszramowski@fww.org.pl

Nr KRS 0000030411, z dn. 23.07.2001

NIP: 876 171 67 79 REGON: 87021314

BS Łasin, nr r-ku: 97 9500 0008 0000 1300 2000 0001

Zarząd Fundacji:

Prezes: Wacław Szramowski

V-ce Prezes: Marta Zielińska

Skarbnik: Paweł Paga

Łasin, 28 luty 2012 r.

INFORMACJA FINANSOWO-RZECZOWA Z WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW PFRON OTRZYMANÝCH Z PCPR NA DZIAŁALNOŚĆ WTZ W ŁASINIE ZA 2011r

L.p.	Rodzaje wydatków	Środki planowane	Wydatki na koniec roku 2011
1.	Wynagrodzenia	495.500,00	495.499,40
2.	Składki ZUS od pracodawcy	74.372,00	74.339,07
3.	Składki na FP	11.396,00	11.385,26
4.	Fundusz Świadczeń Socjalnych	18.323,00	18.323,00
5.	Materiały ogólne	7.721,00	7.718,10
6.	Usługi obce materialne i niematerialne	3.270,00	3.267,18
7.	Eksploatacja samochodów	9.201,00	9.200,30
8.	Materiały do terapii – gospodarstwo domowe	28.000,00	27.993,38
9.	Materiały do terapii – pozostałe pracownie	18.000,00	17.998,83
10.	Trening ekonomiczny	41.694,00	41.694,00
11.	Wycieczki	16.993,00	16.993,00
16.	Szkolenie pracowników i podróże służbowe	534,00	533,24
17.	Niezbędna wymiana zużytego wyposażenia lub jego doposażenie	0,00	0,00
	R A Z E M	725.004,00	724.944,76

**ROZLICZENIE ŚRODKÓW PFRON OTRZYMANYCH Z PCPR STAROSTWA
POWIATOWEGO W GRUDZIĄDZU ZA OKRES 2011**

l.p.		
1.	Otrzymane środki z PCPR	725.004,00
2.	Wykorzystane środki ogółem	724,944,76
	w tym: środki otrzymane z PCPR	724,944,76
3.	Środki PFRON otrzymane z PCPR niewykorzystane przekazane w dniu 30 grudnia 2011 na rachunek PCPR	59,24
4.	Stan rachunku bankowego na ostatni dzień roku sprawozdawczego	237,94
	w tym odsetki	237,94
4.	Stan środków w kasie na dzień 31 grudnia 2011	0,00

**INFORMACJA FINANSOWO-RZECZOWA Z WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW
OTRZYMANYCH Z BUDŻETU STARSTWA POWIATOWEGO W GRUDZIĄDZU
NA DZIAŁALNOŚĆ WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ W ŁASINIE ZA 2011 R.**

L.p.	Rodzaje wydatków	Środki planowane	Wydatki na koniec roku 2011
1.	Materiały ogólne	279,00	278,08
2.	Usługi obce materialne i niematerialne	6.230,00	6.229,90
3.	energia	23.000,00	22.999,43
4	Eksploatacja samochodów	42.281,00	42.279,75
5	Ubezpieczenie uczestników	735,00	735,00
6.	Ubezpieczenie mienia wtz	925,00	925,00
7.	Trening ekonomiczny	7.106,00	7.106,00
	R A Z E M	80.556,00	80.553,16

**ROZLICZENIE ŚRODKÓW PCPR STAROSTWA POWIATOWEGO W
GRUDZIĄDZU**

l.p.		
1.	Otrzymane środki z PCPR	80.556,00
2.	Wykorzystane środki ogółem	80.553,16
3.	Środki j/w niewykorzystane w 2011r i przekazane na konto Starostwa w dniu 29 grudnia 2011 r	2,84
4.	Stan rachunku bankowego na ostatni dzień roku sprawozdawczego	576,35
	w tym odsetki	576,35

PREZES FUNDACJI

Ochrona Zdrowia i Rehabilitacji
Niepełnosprawnych w Lesznie

Włodzisław
Włodzisław Szramowski

KSIEGOWA

Warsztatu Terapii Zajęciowej

Marzena
Marzena Sulikowska

FUNDACJA

„Ochrona Zdrowia i Rehabilitacja Niepełnosprawnych”

- organizacja „non profit”, posiadająca status pożytku publicznego-

86-320 Łasin, ul. Wyszyńskiego 1

Tel. (056) 466-41-73; fax. (056) 466 41 73; kom. 0608 53 22 88

www.fozirn.cba.pl e-mail: wszramowski@fww.org.pl

Nr KRS 0000030411, z dn. 23.07.2001

N IP: 876 171 67 79 REGON: 87021314

BS Łasin, nr r-ku: 97 9500 0008 0000 1300 2000 0001

Zarząd Fundacji:

Prezes: Wacław Szramowski

V-ce Prezes: Marta Zielińska

Skarbnik: Paweł Paga

Łasin, dn. 29 luty 2012r.

SPRAWOZDANIE

z merytorycznej z działalności warsztatu terapii zajęciowej za rok 2011

Informacje ogólne

Działalność organizacyjna warsztatu terapii zajęciowej w okresie sprawozdawczym była regulowana umową z dnia 16 stycznia 2008 zawartą pomiędzy Powiatem Grudziądzkim, a Fundacją „OZiRN”, zaś strona finansowa została określona aneksami: nr 8/2011 z dn. 11 maja, 9/2011 z dn. 31 maja, 10/2011 z dn. 15 grudnia 2011 na mocy której na działalność warsztatu Fundacja otrzymała łączną kwotę 805560,00 zł. Niezależnie od kwoty dotacji z PFRON (90 % wymienionej kwoty) oraz Starostwa Powiatowego (10% wyszczególnionej kwoty) prowadzenie placówki zostało wsparte kwotą 2915,33 zł stanowiące środki własne organizacji tworzącej warsztat (z przeznaczeniem na pokrycie kosztów transportu uczestników).

Do pośrednich kosztów prowadzenia warsztatu terapii zajęciowej należy zaliczyć także wydatki związane z realizacją projektów własnych Fundacji, skierowanych do uczestników warsztatu terapii zajęciowej, w tym działanie 7.3 POKL, współzawodnictwo sportowe i rekreacyjno-turystyczne. Działania te były realizowane z dotacji różnych podmiotów publicznych i środków własnych organizacji. Z sprawozdań finansowych z tych zadań wynika, że łączne nakłady finansowe na realizację tych zadań, w których uczestniczyli beneficjenci łasińskiego WTZ wyniosły ponad 87 tys. zł.

W roku sprawozdawczym w zajęciach rehabilitacyjnych warsztatu uczestniczyło łącznie 49 uczestników z pięciu gmin powiatu grudziądzkiego (Łasin, Gruta, Radzyń Chełmiński, Rogoźno i Świecie n/Osą). Stan osobowy uczestników warsztatu uwzględniający miejsce zamieszkania na koniec grudnia 2011 przedstawia się następująco:

l.p.	Gmina	Liczba uczestników	w tym kobiet
1.	Łasin	31	10
2.	Gruta	6	4
3.	Radzyń Chelmiński	4	2
4.	Rogoźno	6	2
5.	Świecie n/Osą	2	1
R A Z E M:		49	19

Skład osobowy uczestników w okresie sprawozdawczym uległ nieznacznej zmianie. Zmiana podyktowana została orzeczeniem Sądu Okręgowego w Toruniu, w konsekwencji której w stosunku do jednej z osób – uczestnika wtz postanowiono o całkowitym ubezwłasnowolnieniu ze względu na niezdolność do samodzielnej egzystencji. W związku z powyższym Rada Programowa w dniu 23 maja 2011 r. podjęła decyzję o wyłączeniu tej osoby z grupy uczestników i w jej miejsce, po uzgodnieniu opinii z PCPR wprowadzono inną osobę spełniającą prawne kryteria do uczestnictwa w wtz. Wobec osoby w stosunku do której Sąd orzekł o ubezwłasnowolnieniu podjęto działania zmierzające do przeniesienia jej (za zgodą zainteresowanej) do całodziennego domu opieki społecznej. Postępowanie w toku.

Analizując informacje zawarte w orzeczeniach o niepełnosprawności stwierdzam, że uczestników z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności jest 34 zaś ze znacznym stopniem – 15 osób. Orzeczoną przyczyną niepełnosprawności uczestników warsztatu są następujące dysfunkcje:

5. – upośledzenie umysłowe – 22 osoby,
6. – choroby psychiczne – 17 osób
7. – choroby neurologiczne – 7 osób,
8. – pozostałe czynniki (endokrynologiczne, moczowe, epilepsja) - 3 osoby.

U 11 osób występują co najmniej dwa czynniki (niepełnosprawność sprzężona) chorobotwórcze będące przyczyną orzeczonej niepełnosprawności, np. choroby psychiczne i umysłowe.

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano żadnych zmian w zatrudnieniu osób pracujących na rzecz niepełnosprawnych.

Frekwencja ogólna uczestników

Jednym z istotnych kryteriów oceny aktywności społecznej, postępów w rehabilitacji społecznej i zawodowej jest frekwencja uczestników na programowych zajęciach realizowanych w ramach ogólnego procesu terapii, zgodnie z ustalonym indywidualnym programem terapeutycznym.

W celu zapewnienia systematycznego uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych Fundacja dowozi własnymi środkami transportu 36 uczestników z terenu pięciu gmin powiatu grudziądzkiego, co w konsekwencji w sposób istotny podnosi koszty prowadzenia warsztatu.

Średnia frekwencja uczestników na zajęciach rehabilitacyjnych, z uwzględnieniem poszczególnych grup terapeutycznych z podziałem na miesiące w roku 2011 przedstawiała się następująco (patrz zestawienie tabelaryczne z podziałem na grupy terapeutyczne oraz miesiące)

Lp.	Kolejny miesiąc roku Nazwa grupy	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Średnio w roku
1	Artystyczna	95,6	97,1	100	96,0	96,0	98,3	100	100	98,0	95,2	96,1	98,0	97,5
2	Gastronomiczna	100	95,7	96,7	95,2	98,7	86,2	91,5	96,0	98,7	93,5	100	97,5	95,8
3	Gospodarcza	85,0	91,1	94,1	96,1	99,0	94,2	100	83,9	92,0	88,6	91,6	94,2	94,7
4	Tkacko-dziewiar.	98,7	98,3	99,1	99,1	97,0	98,0	83,6	92,8	97,6	98,0	100	87,4	94,9
5	Krawiecka	100	88,6	94,6	94,6	98,0	99,1	100	100	86,3	94,0	96,8	86,3	94,9
6	Majsterkowiczów	80,8	85,6	91,8	91,8	98,0	97,6	97,0	100	89,8	88,0	94,6	96,0	92,5
7	Modelarska	97,5	98,0	100	96,8	96,1	95,1	95,1	83,3	92,8	97,3	86,6	88,3	94,0
8	Komputerowa	98,1	91,8	86,3	76,4	95,1	97,5	88,3	93,3	97,5	92,6	88,8	88,8	91,2
9	Plastyczna	96,0	94,3	91,2	94,3	93,0	95,2	92,4	93,2	95,4	94,0	92,6	98,0	94,1
10	Rzeźbiarska	90,7	93,2	99,0	92,6	93,2	94,3	94,3	91,2	89,0	98,4	82,6	98,0	93,1
ŚRED. FREKWENCJA														
W MIESIĄCACH		94,2	93,4	95,3	93,3	96,4	95,6	94,2	93,4	93,7	94,0	93,0	93,3	94,3

Najczęstszą przyczyną nieobecności są stany chorobowe występujące u części uczestników, w tym także pobyt na leczeniu szpitalnym (trzy przypadki). Analizując zestawienie nie zauważa się istotnych różnic w obecności w poszczególnych miesiącach czy też w poszczególnych grupach terapeutycznych. Okres miesięcy letnich jest dla części uczestników okresem wzmoczonych prac polowych (w przypadku rodziców osób z niepełnosprawnością posiadających gospodarstwa rolne). Stąd uczestnicy mający zdolność swobodnego przemieszczania się są włączani w prace polowe i w gospodarstwie domowym.

Poza 49 uczestnikami w zajęciach warsztatowych uczestniczą także osoby formalnie nie sklasyfikowani jako uczestnicy (obecnie jest 5 osób), którzy biorą udział w różnych zajęciach sprzyjających ich integracji i aktywizacji społecznej.

Formy i metody realizowanej przez warsztat działalności rehabilitacyjnej

Uczestnicy warsztatu w roku sprawozdawczym byli zorganizowani w 10 grupach terapeutycznych, po pięciu w każdej (z wyłączeniem gr. gospodarstwa domowego gdzie jest 4 uczestników):

11. **grupa gospodarcza**, prowadzona przez Marlenę Frąckowiak – instruktora terapii,
12. **grupa gospodarstwa domowego** (gastronomiczna), prowadzona przez Małgorzatę Prokopczyk – instruktora terapii,
13. **grupa tkacko-dziewiarska**, prowadzona przez Monikę Kruszewską – instruktora terapii,
14. **grupa informatyczno-komputerowa**, prowadzona przez Ritę Milusz – instruktora terapii,
15. **grupa krawiecka**, prowadzona przez Justynę Mądzielewską – instruktora terapii,
16. **grupa majsterkowiczów**, prowadzona przez Pawła Pagę – instruktora terapii,
17. **grupa modelarska**, prowadzona przez Andrzeja Milusza – instruktora terapii,
18. **grupa artystyczna**, prowadzona przez Paulinę Sikora – instruktora terapii,
19. **grupa plastyczna**, prowadzona przez Katarzynę Pyszora – instruktora terapii,
20. **grupa rzeźbiarska**, prowadzona przez Sebastiana Szymańskiego – instruktora terapii.

Przyjęty przez Radę Programową warsztatu podział na grupy jest konsekwencją rozpoznania dysfunkcji u poszczególnych uczestników (rozmowa z rodzicami lub opiekunami prawnymi, ocena i

rozpoznanie potrzeb przez psychologa podczas indywidualnej rozmowy). Na podstawie dostępnych Radzie Programowej metod rozpoznania środowiskowa oraz dotychczasowego doświadczenia zawodowego jej członkowie opracowują indywidualny program rehabilitacji społecznej i zawodowej uczestnika. Za zgodą i w porozumieniu z zainteresowanym „kieruje” osobę do odpowiedniej grupy terapeutycznej, gdzie pod okiem instruktora bierze aktywny udział w całym procesie terapii i rehabilitacji.

Liczba uczestników w grupie, którą prowadzi instruktor, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 2004r, nie przekracza 5 osób. Poniżej przedstawiam główne kierunki i formy terapii i rehabilitacji społecznej i zawodowej uczestników z podziałem na grupy w ujęciu alfabetycznym. Wszyscy uczestnicy posiadają opracowany przez instruktorów i konsultowany z psychologiem i lekarzem indywidualny trzyletni program rehabilitacji zawodowej i społecznej, który realizowany jest podczas zajęć w grupach terapeutycznych oraz w zajęciach dodatkowych.

Grupa artystyczna

Instruktor Pani Paulina Sikora, - absolwentka kierunkowych studiów wyższych. Stan grupy 5 osób. Praca w grupie odbywała się zgodnie z indywidualnym programem terapeutycznym opracowanym dla każdego uczestnika. Terapia w ramach tej grupy ma na celu rozwijanie i doskonalenie zdolności manualnych, utrwalanie wyuczonych technik ich wykonywania, pokazywanie z jednoczesnym nauczaniem nowych technik i sposobów wykonywania określonych zadań (prac). Nie bez znaczenia jest rozwijanie wyobraźni a także wyrabianie samodzielności. Wykonywanie tych czynności wymaga od uczestników opanowania i bardzo dużo cierpliwości z jednoczesną silną koncentracją uwagi na realizowanym zadaniu. W pracach grupy biorą udział najczęściej uczestnicy o ograniczonych zdolnościach ruchu i możliwościach przemieszczania się. Wykonywane prace były zgodne z charakterem pracowni. Wykonywano głównie różnego rodzaju hafty ozdobne, w tym krzyżkowe, Richelie i inną techniką, stosownie do indywidualnych upodobań zainteresowanych i możliwości technicznych i finansowych warsztatu. Dużo czasu uczestnicy poświęcają także na prace malarskie (różnymi technikami) i zdobnicze (na artykułach ceramicznych). Prace tej grupy uczestników są stałymi elementami każdej z wystaw artystycznych organizowanych przez warsztaty lub wystaw organizowanych na zaproszenie różnych podmiotów, są także elementem wykonywanych przez nas kart świątecznych oraz okolicznościowych zaproszeń.

Grupa gastronomiczna

Stan liczbowy grupy 4 osoby. Grupa zajmuje się kompleksem zagadnień związanych z przygotowaniem posiłków dla wszystkich uczestników. Są to tzw. drugie śniadania w formie bułki z „okładem” lub posiłek przygotowany na ciepło /zupy, drugie dania, zapiekanki, bigos, flaczki i inne/. Praca w grupie rozpoczyna się od ustalenia „jadłospisu”/najczęściej jeden raz na tydzień/, wyliczenia wielkości zapotrzebowania na poszczególne artykuły spożywcze, dokonanie zakupów /wspólnie z instruktorem/, ich przetworzenie, przygotowanie i podanie uczestnikom do konsumpcji. Celem pracy jest nie tylko ugruntowanie wiedzy jak przygotować posiłek z różnych okazji dla większej grupy ludzi, ale także uczy samodzielności w wykonywaniu codziennych obowiązków, wytrwałości w realizacji zakładanych celów. Przygotowanie około 50 posiłków dziennie /bez względu na ich rodzaj/ wymaga dobrej organizacji pracy oraz umiejętności sprawnego działania w zespole. W grupie uczestniczą osoby charakteryzujące się względnie dużą sprawnością fizyczną.

Grupa gospodarcza

Instruktor Pani Marlena Frąckowiak, absolwentka pełnych studiów kierunkowych. Grupa liczy 5 uczestników. Podstawowe zadania grupy sprowadzają się do wykonywania szeregu czynności związanych z bezpośrednią obsługą budynku i jego otoczenia /utrzymanie czystości,

wykaszenie trawników, sprzątanie wokół obiektu, uprawa warzyw i kwiatów na przyzagrodowej działce a w okresie zimy – odśnieżanie ciągów transportowych wokół budynku i na terenie użytkowanej nieruchomości w sposób zapewniający bezpieczeństwo pozostałych uczestników i pracowników warsztatu. Grupa posiada kilka zwierzątek /chomiki, króliki, papugi, żółwie i inne/, dla których codzienną obsługę wykonują sami uczestnicy /sprzątanie klatek, wymiana wody, dokarmianie/. Realizowane przez grupę czynności uczą przede wszystkim systematyczności w wykonywaniu czynności, dbałości o stan inwentarza żywego i martwego, wyposażenia warsztatu. Bezpośredni kontakt ze zwierzętami wpływa kojąco na często impulsywne charaktery uczestników. Wykonywana przez uczestników praca wymaga od nich staranności i wytrwałości przy codziennej obsłudze zwierząt. Podobnie jest z pracami wykonywanymi przez uczestników w okresie wiosenno – letnim. Wykonywanie prac z udziałem narzędzi i maszyn / kosiarka elektryczna/ wymaga od uczestników dużej koncentracji i dbałości o właściwą jego eksploatację i konserwację.

Grupa krawiecka

Instruktorem jest Pani Justyna Mądzielewska, absolwentka pełnych kierunkowych studiów wyższych. Grupa liczy 5 uczestników. Celem działania grupy jest doskonalenie umiejętności szycia zarówno techniką ręczną jak i maszynową /na wyposażeniu grupy znajdują się trzy elektryczne maszyny do szycia/. Uczestnicy wykonują szereg czynności, od podstawowych /począwszy od przyszywania guzików, naprawy odzieży/ do bardziej skomplikowanych takich jak: wykonywanie na potrzeby innych grup odzieży, strojów, teatralnych, maskotek, zabawek, masek karnawałowych itp. Prace wymienione wyżej wykonywane są w całości przez uczestników, począwszy od przygotowania projektów, poprzez wykrój materiału do uszycia włącznie. Tak przygotowana technika wykonywania poszczególnych zadań angażuje wyobraźnię, uczy samodzielności i wytrwałości w osiąganiu postawionego celu. Wyrabia w uczestnikach nawyk i potrzebę wykonywania prac na rzecz innych odbiorców. Wykonywane przez uczestników grupy zabawki i maskotki często służą jako nagrody dla innych uczestników za udział w licznych konkursach organizowanych przez warsztaty, są także przedmiotem wystaw organizowanych przez warsztaty.

Grupa majsterkowiczów

Instruktor Pan Paweł Paga, absolwent pełnych studiów technicznych z zakresu prac ręcznych. Grupa liczy 5 uczestników, którzy zajmują się wytwarzaniem z drewna i materiałów drewnopodobnych różnych przedmiotów, stanowiących elementy ozdobne i dekoracyjne do kwietników, na ściany, ramy do obrazów, drobne okucia, itp. Najczęstszym materiałem do obróbki jest drewno surowe lub cięta tarcica. Wykorzystując ten materiał uczestnicy projektują i wykonują różne wzory użytkowe, wykorzystując dostępne elektronarzędzia jak i też pracę ręczną, a następnie malują, przygotowując w ten sposób gotowe elementy /np. ramy do obrazów, półki, drobne elementy wyposażenia budynku warsztatu/. Uczestnicy wykonują ponadto drobne naprawy urządzeń będących na wyposażeniu warsztatu /urządzenia instalacji wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej, okien, mebli/. Prace te ze względu na używane do nich elektronarzędzia wymagają od uczestników dużej koncentracji uwagi, spokoju i precyzji a także wytrwałości w realizacji postawionego przez instruktora zadania. Doskonałą precyzyjność wykonania detali, wyobraźnię przy projektowaniu przedmiotów. Uczą ponadto poszanowania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w posługiwaniu się elektronarzędziami i innymi urządzeniami. Ze względów bezpieczeństwa grupie tej uczestniczą najbardziej sprawni fizycznie uczestnicy. Z tej grupy wywodzą się także przedstawiciele reprezentacji sportowej warsztatów, którzy najczęściej biorą udział w zawodach i spartakiadach.

Grupa modelarska

Prowadzi instruktor Andrzej Milusz, absolwent pełnych studiów oraz studiów podyplomowych z zakresu fizjoterapii i rehabilitacji. grupa liczy 5 uczestników. Główny kierunek pracy uczestników to czynności związane z obróbką artystyczną drewna /wykonywanie modeli samolotów, rakiet, statków i okrętów/.

tworzenie przedmiotów użytkowych i ozdobnych modeli roślin z drewna i materiałów drewnopodobnych, ich obróbka i malowanie. Wykonane przez uczestników prace są przedmiotem wymiany między warsztatami, w zamian za inne /np. surowe odlewy z białej glinki, porcelany/, które służą innym uczestnikom warsztatu za materiał wyjściowy do dalszej obróbki. Wykorzystując dostępne grupie materiały oraz urządzenia /wyrzynarki, szlifierki/ a także angażując pracę ręczną uczestników projektuje się a następnie wykonuje roślinne i zwierzęce motywy dekoracyjne, takie jak kwiaty, zwierzęta, elementy ozdobne związane z świętami. Celem tych prac jest doskonalenie umiejętności posługiwanie się elektronarzędziami, poznanie technik i technologii obróbki mechanicznej drewna, wyrabianie u uczestników dokładności i precyzji wykonywania detali mających wpływ na ogólny wgląd tworzonego przedmiotu. Wykonywane czynności wymagają od uczestników umiejętności koncentracji uwagi, spostrzegawczości, umiejętności pracy zespołowej oraz bezpiecznego posługiwania się elektronarzędziami.

Grupa komputerowo-informatyczna

Instruktorem jest Rita Milusz, absolwentka studiów licencjackich z zakresu pedagogiki specjalnej. W skład grupy wchodzi 5 uczestników. Grupę powołano (w porozumieniu z PCPR) w styczniu 2008r z uczestników, którzy przejawiają zainteresowanie informatyką i pracą z wykorzystaniem komputera. Praca terapeutyczna tej grupy polega na poznawaniu możliwości ułatwienia pracy przy wykorzystaniu podstawowych programów komputerowych (OFFICE). Zespół został wyposażony w pięć stanowisk komputerowych (laptopy), sprzęt wspomagający (drukarka, kserokopiarka). Usprawniono istniejącą już w firmie dostępność do Internetu co pozwoliło instruktorowi pokazać możliwości tkwiących w tym medium uczestnikom grupy. Grupa skupia uczestników z znacznymi schorzeniami stawów, z ograniczoną możliwością ruchu. Praca w grupie stwarza realne szanse wielokierunkowego rozwoju osobowości.

Grupa plastyczna

Instruktorem jest Pani Katarzyna Pyszora, absolwentka studiów licencjackich z zakresu pedagogiki specjalnej (w czerwcu 2009 kończy studia pełne). Grupa liczy 5 uczestników. Zasadniczym celem terapii poza wykonywaniem czynności manualnych jest doskonalenie wyobraźni, spostrzegawczości, koncentracji uwagi. Uczestnicy wykorzystując taki materiał jak plastelina, modelina, papier, szkło, kredki i inne wykonywali różne prace, w efekcie których powstały wyroby codziennego użytku, obrazy, ozdoby okolicznościowe, karty świąteczne, zaproszenia itp. Wiele z tych prac wymaga od uczestników szczególnych predyspozycji, takich jak cierpliwość, koncentracja uwagi. Malowanie na szkło, tworzenie obrazów z wykorzystaniem kaszy mannej czy jęczmiennej, ryżu, grochu, makaronu i innych wymagają olbrzymiego nakładu czasu i nieprzeciętnej cierpliwości ich twórców. Grupa pracuje także na gotowych przedmiotach, które otrzymuje od innych grup / np. odlewy gipsowe/, które w sposób ręczny są przygotowywane do malowania. Prace końcowe tej grupy stanowią często podstawę dla wielu okolicznościowych wystaw organizowanych z różnych okazji, zarówno na terenie warsztatu jak i poza nim.

Grupa rzeźbiarska

Grupę prowadzi instruktor Sebastian Szymański, absolwent studiów pełnych. W skład jej wchodzi 5 uczestników. Zasadnicze prace tej grupy koncentrują się na ręcznej obróbce surowego drewna. Podstawowym materiałem rzeźbiarskim jest drewno lipy /ze względu na swoje fizyczne właściwości/, zaś narzędziami są dłuta i młotki. Uczestnicy rzeźbią postacie osób, zwierząt, przedmioty codziennego użytku. Osoby, które nie mają predyspozycji do rzeźby tworzą inną techniką obrazy, np. z użyciem wypalarki elektrycznej. Tym sposobem powstają piękne prace w drewnie, które po poddaniu procesowi konserwacji mogą być przedmiotem wystaw. Wykonywane przez uczestników prace doskonalą wyobraźnię, usprawniają zdolności manualne, uczą dokładności, wymuszają cierpliwość. Wykonywane przez uczestników prace są przedmiotem licznych wystaw i budzą powszechne zainteresowanie.

Grupa tkacko-dziwiarska /haftu/

Prowadzi instruktor Monika Kruszewska, absolwentka studiów pełnych z zakresu pedagogiki specjalnej. Grupa liczy 5 uczestników. Podopieczni wykonują prace wykorzystując różne materiały, takie jak wełna, sznurek nici o różnej grubości, splocie i o różnym przeznaczeniu, papier i inne materiały. Wykonując prace współtworzą z innymi uczestnikami wystrój wnętrza warsztatu, stroje teatralne, ozdoby choinkowe czy inne związane z różnymi okolicznościami. Uczą się także technik tkania materiału, wyplatają różne przedmioty codziennego użytku, kwietniki, maskotki, itp. Wykonywanie tych prac wyrabia w uczestnikach systematyczność, wytrwałość, doskonalą umiejętność koncentracji uwagi. Tworzenie nowych projektów pobudza wyobraźnię i zmusza do intelektualnego wysiłku.

Oprócz zajęć typowych, specyficznych dla poszczególnej grupy uczestnicy włączani są w realizację zadań ogólnorozwojowych (edukacyjnych, np. nauka pisania i czytania, rozpoznawania wartości nominalów pieniężnych, umiejętności gospodarowania środkami finansowymi w ramach tzw. treningu ekonomicznego). Uczestnictwo w tych zajęciach ma charakter typowo kompensacyjny (wyrównujący braki w poszczególnych rodzajach życiowych umiejętności). Zajęcia o których mowa wyżej, mają na celu ogólne doskonalenie podstawowych czynności i umiejętności życiowych, poszanowania społecznych norm życiowych, przysposobienie do wykonywania zawodu. Zajęcia sportowo-rekreacyjne i rytmiczno-ruchowe doskonalą sprawność fizyczną i psychiczną, co umożliwia zainteresowanym m.in. start w organizowanych zawodach sportowych. W grupie tych czynności dominują zajęcia:

a/ **sportowe** – ogólnorozwojowe i specjalistyczne (pod nadzorem rehabilitanta) uwzględniające rodzaj dysfunkcji organizmu oraz zalecenia lekarskie. Osoby sprawniejsze fizycznie uczestniczą w treningach z zakresu tenisa stołowego, które prowadzone są pod nadzorem instruktora czynnie uprawiającego ten rodzaj sportu. Zajęcia sportowo-rekreacyjne cieszą się największym zainteresowaniem uczestników. W tym zakresie od szeregu lat odnosimy znaczące sukcesy na różnych platformach współzawodnictwa sportowego, rozgrywanych w różnych miastach naszego województwa i kraju.

b/ **rehabilitacja i fizjoterapia** – zajęcia prowadzone przez rehabilitanta/fizjoterapeutę z udziałem pielęgniarki, w pomieszczeniu (salka rehabilitacyjna będąca w zasobach wtz) wyposażonym w podstawowy sprzęt do rehabilitacji ruchowej. Zajęcia ruchowe sprzyjają ogólnemu rozwojowi, usprawniają zdolność i koordynację ruchów, koncentrację.

b/ **z muzykoterapii** – polegają one na włączaniu jak najszerzej grupy w zajęcia z wykorzystaniem muzyki i śpiewu. Ten rodzaj zajęć nie tylko uspokaja wewnętrzne ale pozwala na naukę rytmiki, uczy wspólnej zabawy oraz zmienia nastawienie do siebie i środowiska,

c/ **podtrzymywanie życiowych umiejętności** – bardzo ważny rodzaj czynności jeśli uwzględni się fakt, że dla znacznej części uczestników jako podstawową przyczynę orzeczenia niepełnosprawności są choroby natury umysłowej (22 przypadki) i psychicznej (17 przypadków) a w 11 przypadkach przyczyną niepełnosprawności są choroby sprzężone (dwie lub więcej przyczyn). Tu ponownie poznają znaki graficzne, uczą się czytać, podpisać, podstawowych działań matematycznych. Wspólnie z instruktorami poznają otoczenie, budynki użyteczności publicznej, uczą się załatwiać podstawowe życiowe sprawy, np. zachowań w banku, lokalu gastronomicznym, poczcie czy w wielu innych miejscach niezbędnych do racjonalnego funkcjonowania w życiu i w środowisku.

d/ **biblioterapia i zajęcia teatralne**. – własnym sposobem zorganizowaliśmy stu kilkudziesięciu tomowy księgozbiór o tematyce możliwej do przyswojenia przez zainteresowanych. Książki są nieodpłatnie udostępniane uczestnikom warsztatu w zależności od zainteresowania. Zajęcia teatralne uczą zainteresowanych innego postrzegania otaczającej ich rzeczywistości oraz umiejętności zachowania się na scenie (opanowania tremy, zawstydzenia, emocji).

Każda jedna czynność, pomimo że wykonywana jest w grupie pięcioosobowej ma charakter indywidualnego zadania, dostosowanego do predyspozycji i umiejętności uczestnika i wynika z indywidualnego programu rehabilitacji.

Udział uczestników w spotkaniach integracyjnych

Poza zajęciami „obowiązkowymi” wynikającymi rocznych indywidualnych programów terapeutycznych uczestnicy biorą udział w różnych spotkaniach integracyjnych organizacyjnych organizowanych przez miejscowy warsztat jak i warsztaty, z którymi współpracujemy od szeregu lat. Spotkania te mają charakter współzawodnictwa sportowego, rekreacyjnego oraz z zakresu upowszechniania różnorodnych form kultury. Fundacja prowadząca łasiński warsztat terapii zajęciowej od siedmiu lat organizuje otwarte współzawodnictwo sportowe w tenisie stołowym (w roku sprawozdawczym była to już IX edycja), któremu od samego początku patronuje Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W współzawodnictwie sportowym aktywnie uczestniczy 16 – 20 uczestników naszego warsztatu. Równolegle do współzawodnictwa sportowego realizowane są różnorodne formy upowszechniania kultury, w tym: malarstwo na płótnie, rzeźba w drewnie oraz tworzenie form kwiatowych. W obydwu formach działań integracyjnych aktywnie bierze udział ponad połowa składu osobowego warsztatu.

Po raz czwarty w roku sprawozdawczym uczestnicy warsztatu z Łasina wspólnie w uczestnikami warsztatu terapii zajęciowej z Gruty i ZAZ Bydgoszcz brali udział w dwudniowym spływie kajakowym jeziorami Pojezierza Brodnickiego oraz rajdzie rowerowym. Udział osób z niepełnosprawnością w spływie to nie tylko bezpośredni wysiłek fizyczny, to także nauka zmagania się żywiołem wodnym, to także nauka i współpraca osób przy rozkładaniu namiotów na polu namiotowym (organizacja noclegu), przygotowania posiłków (kolacja, śniadanie). W spływie kajakowym uczestniczyło łącznie 24 osoby niepełnosprawne oraz tyleż samo opiekunów oraz pomoc medyczna. Koszt realizacji obydwu przedsięwzięć zamknął się kwotą 31 tys. zł. Źródłem finansowania zadania były środki organizacji prowadzącej warsztat, w tym w części z pozyskiwanych na ten cel dotacji.

Ponadto uczestnicy łasińskiego warsztatu uczestniczyli w tygodniowym rekreacyjnym wypoczynku nad jeziorem Bachotek, podczas którego oprócz wypoczynku biernego mogli korzystać ze sprzętu wodnego (kajaki, rowery wodne) oraz bawić się aktywnie uczestnicząc w grach zespołowych (piłka nożna, siatkówka plażowa i inne). Przez okres czterech zimowych miesięcy grupa 12-15 uczestników brała udział w zajęciach (jeden raz w tygodniu) na basenie wodnym (nauka pływania, rekreacja). Dla uczestników warsztatu zorganizowano trzy zabawy dyskotekowe (w okresie karnawału noworocznego, w czasie współzawodnictwa sportowego w tenisie stołowym oraz na „andrzejki”.

Fundacja od stycznia do czerwca 2011 realizowała projekt w ramach programu PO KL, działanie 7.3 pt. „recykling sposobem na przełamanie bierności”. Projekt skierowany do 10 uczestników warsztatu terapii zajęciowej, którego celem było upowszechnianie działań zwiększających aktywność zawodową. Działania projektu całkowicie finansowane środkami Unii Europejskiej. Zarówno działania tego projektu jak i projektu realizowanego przez PCPR wyzwolenie wśród osób z niepełnosprawnością potrzeby aktywności zawodowej zmierzającej docelowo do społecznej integracji i ekonomicznego usamodzielnienia się. Wartością dodaną tych i poprzednich projektów jest wyzwolenie u beneficjentów potrzeby podjęcia pracy na otwartym bądź chronionym rynku pracy. Dalszym etapem prac będzie podjęcie przez organizację prowadzącą warsztat wspólnie z samorządem gminnym nad utworzeniem podmiotu ekonomii społecznej – spółdzielni socjalnej. Powołanie tego podmiotu stworzy realne szanse zatrudnienia osób, szczególnie uczestników warsztatu terapii zajęciowej. Sytuacja ta w sposób naturalny przyczyni się do rotacji uczestników w ramach warsztatu, skutkiem czego dostępność do rehabilitacji społecznej i zawodowej w ramach warsztatu będzie znacznie większa, co odpowiada także potrzebom i oczekiwaniom społecznym środowiska.

Od trzech lat część uczestników wtz bierze udział w projekcie organizowanym przez PCPR pt. „Wędką”. W roku sprawozdawczym była to grupa 13 uczestników, która w ramach projektu z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej uczestniczyła także w dwutygodniowym turnusie rehabilitacyjnym w Zakopanem.

Odrębnym programem integracji społecznej realizowanej także dla uczestników warsztatu terapii zajęciowej w Łasinie jest organizacja kilkunastodniowych wyjazdów do Włoch, z wykorzystaniem współfinansowania zadania przez Watykan. W dotychczas zrealizowanych trzech edycjach wyjazdu wzięło udział łącznie 43 uczestników warsztatu. W ramach wyjazdu uczestnicy mają możliwość poznania historii i źródła chrześcijaństwa, uczestniczyć w audiencji generalnej na Pl. Św. Piotra, zobaczyć Wenecję i wiele innych atrakcji.

Poza imprezami organizowanymi przez miejscowych instruktorów terapii zajęciowej, uczestnicy brali udział w zawodach sportowych oraz zabawach rekreacyjnych organizowanych przez inne warsztaty. W roku sprawozdawczym uczestniczyli w następujących spotkaniach:

- Giżycko (warmińsko-mazurskie) – współzawodnictwo sportowe w tenisie stołowym, w czasie wolnym kilkugodzinny pobyt na jachtach na jeziorze Śniardwy,
- Wąbrzeźno (kujawsko-pomorskie) – współzawodnictwo i zabawy na basenie wodnym, oraz turniej kręglarski dla osób na wózkach inwalidzkich,
- Ostróda (warmińsko-mazurskie) – turniej halowej piłki nożnej oraz zabawy rekreacyjne zakończone spotkaniem integracyjnym,
- Nowe Miasto Lubawskie (warmińsko-mazurskie) – współzawodnictwo sportowe w tenisie stołowym,
- Kwidzyn (pomorskie) – współzawodnictwo sportowe i w zabawach rekreacyjnych,
- Susz – dwukrotnie (pomorskie) – współzawodnictwo w warcabach, biegi przełajowe oraz konkurs kulinarny
- Grudziądz – dwukrotnie, w tym: udział w turnieju tenisowym oraz gry w bocce organizowanym przez Centrum Rehabilitacji ruchowej i spotkaniu sportowo-rekreacyjnym organizowanym przez warsztat terapii zajęciowej,
- Lipno – pierwszy turniej pływacki i zabawy w wodzie na basenie,
- Kowalewo Pomorskie (kujawsko-pomorskie) – zabawy sportowe i rekreacyjne,
- Chełmno – udział reprezentacji w tenisie stołowym w ramach programu „Olimpiady Specjalne”. W warsztacie działają trzy sekcje Olimpiad specjalnych; w tym sekcja tenisa stołowego, lekkoatletyczna i kręglarska
- Iława (warmińsko-mazurskie) współzawodnictwo sportowe w tenisie stołowym,
- Działdowo – współzawodnictwo sportowe w tenisie stołowym.

Nieomal z każdego wjazdu uczestnicy przywozili nagrody i upominki będące wyrazem ich wysokiej aktywności sportowej i rekreacyjnej. Wysokie lokaty w punktacji indywidualnej i grupowej są zasadniczym dowodem uzasadniającym celowości popularyzacji uprawiania sportu masowego. Osiągnięte rezultaty przekonują zainteresowanych oraz instruktorów o potrzebie prowadzenia terapii ruchowej, a także o stosunkowo dużej skuteczności realizowanych przez instruktorów i rehabilitanta zajęć sportowych w ramach sekcji olimpiad specjalnych. Udział przedstawicieli naszego warsztatu w tych spotkaniach pozwala wielu uczestnikom doświadczyć emocji wynikających z sukcesu jak i porażki odniesionej w współzawodnictwie. Stwarzają one jednocześnie możliwość sprawdzenie nie tylko formy fizycznej uczestnika ale także pozwalają na kontrolowanie emocji i utrwalenie umiejętności życia w grupie społecznej.

Prezentacja własnej twórczości, udział w projektach.

Uczestnicy warsztatu terapii zajęciowej kilkakrotnie prezentowali swój dorobek w wielu wystawach, połączonych z drobną sprzedażą wytworzonych artykułów. W okresie sprawozdawczym warsztaty przygotowały „wystawkę” połączoną z drobną sprzedażą wykonanych wyrobów w następujących miejscowościach:

- Gruta w budynku Urzędu Gminy – okres przedświąteczny na Boże Narodzenie oraz Wielkanoc,
- Łasin – j/w,
- Urząd Marszałkowski – z okazji międzynarodowego dnia niepełnosprawności oraz przed świętami Wielkiej Nocy.

Łączna wartość sprzedanych artykułów wyniosła **2117 złotych**. Dochód ze sprzedaży produktów i usług został w części przeznaczony na spotkanie integracyjnych, w tym:

1. przygotowanie pikniku na wolnym powietrzu w dniu 01.08/2011 — zakup artykułów spożywczych na kwotę 409,45 zł w związku z zakończeniem i podsumowaniem rezultatów projektów realizowanych przez Fundację (sportowy i rekreacyjno-turystyczny),
2. ognisko integracyjne zorganizowanego dla uczestników wtz we wrześniu 2011 roku- pożegnanie lata. Zakup art. spożywczych na kwotę 417,54 zł.
3. bilety wstępu do lunaparku w Zakopanem (28 zł) dla uczestników projektu PCPR „Wędką” biorących udział w turnusie rehabilitacyjnym w dniu 27 września 2011r,
4. zakup drobnych upominków (w formie art. spożywczych) dla uczestników warsztatu w związku z „mikołajkami”. Impreza plenerowa zorganizowana przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Łasinie. Łączny wydatek: 412, 23 zł,
5. uzupełniający zakup art. spożywczych dla uczestników warsztatu w związku z przygotowanymi paczkami na Boże Narodzenie. Poniesiony wydatek (317,58+72,28) wyniósł 389,86 zł
6. pozostałe niewykorzystane pieniądze (w kwocie 459,92 zł) zostaną przeznaczone na organizację majowego (2012 r.) spotkania integracyjnego w związku z przygotowywaną X edycją współzawodnictwa w tenisie stołowym osób z niepełnosprawnością.

Warsztaty terapii zajęciowej wspólnie z Fundacją byli organizatorami kolejnej już edycji współzawodnictwa sportowego osób niepełnosprawnych w tenisie stołowym. W spotkaniu integracyjnym wzięło udział ponad 230 uczestników z wielu innych warsztatów i zakładów aktywności zawodowej z terenu czterech województw. W ramach tego spotkania oprócz współzawodnictwa sportowego uczestnicy mieli możliwość pokazania swoich umiejętności w tworzeniu różnych form kultury (malarstwo, rzeźba, bukiciarstwo). W czasie spotkania wykonano kilkanaście obrazów (różną techniką), 4 płaskorzeźby, kilkanaście kompozycji kwiatowych. W godzinach wieczornych ku ogólnej uciechy uczestników spotkania integracyjnego osoby niepełnosprawne przedstawiły kilka skeczy teatralnych i kabaretowych. Samo spotkanie oprócz wartości typowo sportowych i kulturalnych ma w sobie walor promocji warsztatu terapii zajęciowej i środowiska w regionie.

Rada Programowa WTZ

Rada Programowa warsztatu zbierała się w składzie:

1. kierownik,
2. instruktorzy terapii zajęciowej w liczbie 10 osób,
3. psycholog,
4. pielęgniarka.

W okresie sprawozdawczym Rada Programowa zbierała się pięciokrotnie, tj. w marcu, maju, październiku, listopadzie i grudniu. Tematyka posiedzeń dwukrotnie dotyczyła bieżącej oceny postępów w rehabilitacji społecznej i zawodowej uczestników warsztatu (oceny półroczne). Ponadto na każdym spotkaniu omawiane były bieżące sprawy i problemy warsztatu, w tym między innymi: ocena zachowań niektórych uczestników poza siedzibą warsztatu, problemy placowe pracowników warsztatu i ocena realizacji budżetu placówki w kontekście sugestii Starostwa i PCPR, zapoznanie się z wynikami kontroli i wynikającymi z niej wskazań pokontrolnych w kontekście przeprowadzonej przez PCPR kontroli prowadzenia warsztatu i inne.

Pracownicy wskazywali na potrzebę nowelizacji budżetu warsztatu oraz stopniowego zwiększania nakładów na bieżące prowadzenie placówki. Poziom dofinansowania warsztatu zakończył się w 2008 roku i od tego okresu na było aktualizacji zasad naliczania algorytmu pomimo wzrastającego z roku na rok poziomu kosztów zakupu towarów i usług. Poziom wynagrodzenia pracowników merytorycznych, szczególnie instruktorów jest bardzo niski i niewiele przekracza poziom minimalnego wynagrodzenia, pomimo że wszyscy instruktorzy legitymują się wyższym kierunkowym przygotowaniem zawodowym i kilku do kilkunastoletnim doświadczeniem zawodowym.

Czterech członków Rady Programowej uzupełniło swoje kwalifikacje merytoryczne, w tym jedna osoba na studiach, trzy na kurso-konferencjach podnosząc w ten sposób swoje kompetencje.

Informacje o postępach w zakresie zaradności osobistej, rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Ocena postępów w procesie rehabilitacji społecznej i zawodowej uczestników warsztatu terapii zajęciowej jest bardzo trudna do obiektywnego przedstawienia. Trudność wynika z wielu czynników, w tym z umiejętności zdystansowania się oceniającego w stosunku do osoby ocenianej. W literaturze przedmiotu można znaleźć matematyczne metody oceny zmian w zachowaniu się ocenianego. Nie należy jednak zapominać, że zachowanie się osoby szczególnie z niepełnosprawnością o podłożu intelektualnym jest bardzo zmienne. Nawet w niewielkim odstępie czasowym można zaobserwować skrajne zachowania podopiecznego, tj. od społecznie akceptowalnych typowych dla każdego członka społeczeństwa do skrajnie nieodpowiedzialnych. Dla rocznego sprawozdania działalności warsztatu terapii zajęciowej przyjęto analizę zachowań poprzez trzy kryteria:

- zaradność osobista i samodzielność,
- rehabilitacja społeczna,
- rehabilitacja zawodowa.

Zaradność osobista i samodzielność - to umiejętność wykonywania przez osobę niepełnosprawną podstawowych czynności życiowych warunkujących możliwość samodzielnej egzystencji. Na kompleksową ocenę tych umiejętności wpływa zdolność wykonywania lub rozumienia następujących czynności:

1. ubieranie się, (samodzielne lub z pomocą ubieranie wszystkich elementów garderoby, umiejętność zapinania guzików, sznurowania obuwia, itp.)
2. toaleta osobista, (samodzielna lub z pomocą umiejętność utrzymania czystości ciała, pielęgnacja paznokci, mycie zębów, golenia się , itp.),
3. techniki szkolne, (samodzielna umiejętność pisanie, czytania, wykonywania prostych operacji matematycznych, itp.),
4. sprawy codzienne, (zdolność robienia prostych zakupów, planowania wydatków, gospodarowania środkami finansowymi, organizacja wolnego czasu itp.),
5. potrzeby fizjologiczne, (samodzielne lub z pomocą zaspokajanie głodu, zdolność wypróżniania się, zażywanie leków, itp.),
6. posiłki,(umiejętność samodzielnego lub z pomocą przygotowania posiłku, herbaty, itp.)
7. poruszanie się (samodzielne lub z pomocą w ramach budynku, w drodze do wtz, w mieście, itp.),
8. pojęcie czasu (samodzielna znajomość odczytywania czasu, rozumienie istoty punktualności, itp.).

Pojęcie niepełnosprawności intelektualnej, (a w zdecydowanej większości przypadków z takimi osobami mamy do czynienia) jest bardzo szerokie zarówno ze względu na zróżnicowane stopnie upośledzenia umysłowego jak i ze względu na zaburzenia sprawności motorycznej, zaburzenia zachowania, motywacji, emocjonalności i dysfunkcje, jakie mu towarzyszą. Upośledzenie umysłowe odnosi się więc nie tylko do sfery poznawczej człowieka, ale obejmuje całą jego osobowość. Dlatego tak trudno o jednolite, w pełni obiektywne kryteria oceny nie tylko samych zachowań uczestników ale także o ocenę postępów w tym zakresie. Dlatego też Rada Programowa do oceny postępów przyjęła uśrednione wartości w poszczególnych kryteriach oceny, przyjmując dla każdego z nich 4 stopniową skalę

Rehabilitacja społeczna - ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych.

Podobnie jak w przypadku oceny zaradności osobistej i samodzielności na końcową ocenę wpływają średnie z ocen szczegółowych w zakresie:

Dokonując analizy postępów w zakresie rehabilitacji społecznej posługiwano się głównie metodologią Gunzburga, gdzie poziom rozwoju społecznego jest określany przez wyniki w zakresie kompetencji społecznej (zdolność przystosowania się do zwyczajów, nawyków, standardów i wartości społecznie akceptowalnych w środowisku). Przyjęcie tej metodyki uwarunkowane jest faktem, że zdecydowana większość uczestników warsztatu to osoby z upośledzeniem umysłowym.

Do oceny postępów posługiwano się następującymi kryteriami:

1. umiejętności wypowiadania słów, zdań, myśli,
2. rozumienie poleceń,
3. używanie form grzecznościowych,
4. zaradność oraz umiejętność „załatwiania spraw” swoich w kontakcie z osobami trzecimi,
5. zdolność przyporządkowania się zjawiskom i procesom zewnętrznym,
6. zdolność i otwartość na współpracę z innymi,
7. rozumienie podstawowych norm społecznych,
8. umiejętność kierowania sobą (kształtowania emocji),
9. zdolność funkcjonowania w środowisku społecznym

Każdy z w/w czynników (umiejętności) jest oceniany w czterostopniowej skali odpowiadającej indywidualnym predyspozycjom ocenianego. Uśrednienie wyników poszczególnych kryteriów daje rzeczywisty obraz zdolności społecznej integracji osoby niepełnosprawnej ze środowiskiem. Kompetencja społeczna niepełnosprawnej osoby ujawnia się w tym, na ile jednostka potrafi i chce przystosować się do norm społecznych panujących w środowisku, a ujawnia się w stopniu uczestniczenia w zdarzeniach i przedsięwzięciach lokalnej społeczności.

Rehabilitacja zawodowa - niepełnosprawność ruchowa, intelektualna bądź z innej przyczyny prowadzi do ograniczeń w pełnieniu określonych ról społecznych co przenosi się również na sferę zawodową, która łączy się nierozdzielnie z innymi sferami życia, do których należy niezależność ekonomiczna i integracja społeczna. Na potrzeby rehabilitacji zawodowej tworzone są różne definicje. Międzynarodowa Organizacja Pracy w 1983 r. zaproponowała następującą definicję rehabilitacji zawodowej: ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia (zarówno na zamkniętym jak i otwartym rynku pracy), a dalej awans zawodowy. Realizacja tego celu w ramach warsztatu terapii zajęciowej, w aktualnych warunkach gospodarczych i społecznych naszego powiatu napotyka na szczególne problemy chociażby ze względu na utrzymujące się wysokie bezrobocie. Jednakże w całym tym procesie istotny jest wzrost świadomości w zakresie przysługujących uprawnień i możliwości, jakie dają regulacje prawne. Ważne jest także, aby osoby niepełnosprawne wiedziały, jakie przysługują im uprawnienia w ramach prawa pracy oraz jakie obowiązki (konsekwencje) wiążą się z podjęciem pracy. Na ocenę rehabilitacji zawodowej składają się m.in. następujące składniki szczegółowe

1. sprawność psychofizyczne (percepcja wzrokowa, słuchowa, przestrzenna, pamięć, koncentracja uwagi)
2. dojrzałość społeczna (ogólne zachowanie, świadomość siebie, zaradność w sytuacjach problemowych, nakazy i zakazy, zachowanie w miejscach publicznych),
3. umiejętności zawodowe (umiejętność korzystania z instrukcji, zdolność wykorzystywania materiałów, posługiwania się narzędziami, dobór technik do zadania, przestrzeganie bhp, utrzymanie porządku),
4. motywacja (nastrój, staranność i dokładność, męczliwość przy pracy)
5. dysfunkcje (fizyczne, intelektualne)

6. społeczność grupowa (integracja z grupą, przestrzeganie norm grupy, poczucie bezpieczeństwa, relacja z innymi uczestnikami procesu pracy),
7. kompetencje pracy (umiejętność podporządkowania się poleceniom przełożonego, punktualność, samokontrola w pracy i w poszczególnych czynnościach).

Rehabilitacja zawodowa przebiega wieloetapowo. Rozpoczyna się oceną zdolności do pracy i poradą doradcy zawodowego, a następnie polega na przygotowaniu do pracy, utrzymaniu tej osoby w miejscu pracy i uzyskaniu przez nią ewentualnego awansu zawodowego. Pełne wdrożenie tak rozumianej rehabilitacji zawodowej w warunkach warsztatu terapii zajęciowej jest niemożliwe, gdyż lokalny rynek pracy charakteryzuje się bardzo wieloma ograniczeniami (materialnymi, prawnymi, społecznymi i innymi). Stąd naszym finalnym celem realizowanego procesu rehabilitacji zawodowej jest utworzenie podmiotu ekonomii społecznej dającej organizacyjne, prawne i ekonomiczne warunki do zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Rada programowa dokonuje z udziałem zainteresowanych dwa razy w roku oceny postępów w rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz zaradności osobistej uczestników warsztatu według zasad opisanych wyżej. Szczegółowa dokumentacja indywidualnych uczestników w zakresie uzyskiwanych postępów w poszczególnych przedziałach czasowych znajduje się w siedzibie warsztatu.

Dla pełniejszego zobrazowania postępów w zaradności osobistej, rehabilitacji społecznej i zawodowej uczestników warsztatu poniżej przedstawiono zbiorcze ich zestawienie w formie tabelarycznej jak i graficznej.

l.p.	Zaradność życiowa		Rehabilitacja społeczna		Rehabilitacja zawodowa		Uśredniona ocena roczna*
	I okres	II okres	I okres	II okres	I okres	II okres	
A.M.	2,4	2,5	2,6	2,6	2,4	2,6	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
B.M.	2,2	2,2	2,2	2,4	2,3	2,2	Art. 10a,ust.5. pkt 3.a
B.Mar.	2,6	2,7	2,8	2,8	2,6	2,7	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
C.M.	2,4	2,4	2,2	2,3	2,3	2,5	Art.10a,ust.5, pkt.3.b
C.A.	2,5	2,4	1,9	1,8	1,8	1,7	Art.10a,ust.5, pkt.3.c
D.J.	2,5	2,5	2,5	2,5	2,4	2,3	Art.10a,ust.5, pkt.3.a
F.K.	2,8	2,8	2,8	2,8	2,1	2,2	Art.10a,ust.5, pkt.3.a
F.P.	2,5	2,4	2,4	2,5	2,4	2,6	Art.10a,ust.5, pkt.3.b
F.S.	2,3	2,2	2,8	2,5	2,8	2,8	Art.10a,ust.5, pkt.3.b
G.A	2,5	2,4	2,4	2,4	2,0	2,2	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
J.K.	2,9	2,9	3,0	3,0	2,8	2,9	Art.10a,ust.5, pkt.3.b
J.W	2,3	2,3	2,2	2,3	2,5	2,6	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
J.M.	1,8	1,8	1,9	1,9	1,7	1,6	Art.10a,ust.5, pkt 3.c
K.P.	2,0	2,0	2,9	2,9	2,2	2,1	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
K.J.	2,3	2,3	2,5	2,4	2,2	2,4	Art.10a,ust.5, pkt 3b
K.M.	1,9	1,9	2,5	2,5	2,3	2,3	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
K.J.	1,5	1,6	1,4	1,5	1,2	1,2	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
K.H	3,0	2,9	2,5	2,4	2,8	2,8	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
K.S.	2,5	2,4	2,4	2,4	2,6	2,6	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
K.A.	2,2	2,2	2,8	2,3	2,3	2,5	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
K.J.	1,7	1,8	1,6	1,6	1,3	1,3	Art.10a,ust.5, pkt 3.c
K.P.	2,4	2,5	2,3	2,3	2,4	2,3	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
K.M.	2,9	3,0	2,5	2,5	2,8	2,7	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
K.K.	2,7	2,6	2,7	2,9	2,4	2,4	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
L.B.	2,3	2,2	2,3	2,3	1,6	1,5	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
L.E.	2,5	2,6	2,7	2,7	2,6	2,6	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
L.Ew.	2,3	2,5	2,4	2,4	2,0	2,1	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
L.J.	2,1	2,2	2,5	2,5	2,3	2,3	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
L.K.	2,5	2,4	2,5	2,4	2,3	2,2	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
M.E.	2,4	2,4	2,5	2,6	2,3	2,4	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
M.K.	2,4	2,2	2,9	2,1	2,5	2,4	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
M.S.	1,9	1,8	2,1	2,0	2,1	2,2	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
M.D.	2,3	2,3	2,1	2,0	2,1	1,9	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
O.L.	2,5	2,5	2,6	2,6	2,4	2,4	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
P.A.	2,7	2,7	2,9	2,9	2,4	2,3	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
R.M.	2,4	2,4	2,6	2,6	2,5	2,4	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
R.B.	2,7	2,7	2,4	2,5	2,4	2,3	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
R.K.	2,8	2,9	2,4	2,6	2,5	2,6	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
R.M/	-	-	-	-	-	-	Brak oceny/wymiana uczestnika w czerwcu 2011
R.A.	2,6	2,6	2,5	2,6	2,5	2,6	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
S.M.	2,4	2,4	2,3	2,2	2,2	2,1	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
S.D.	2,1	2,0	1,9	1,9	1,2	1,3	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
S.P.	2,7	2,7	2,3	2,4	2,5	2,7	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
W.P.	2,1	2,0	1,7	1,8	1,8	1,8	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
W.K..	2,5	2,6	2,2	2,1	2,2	2,2	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
W.I.	3,0	2,9	2,9	2,8	3,0	3,1	Art.10a,ust.5, pkt 3.b
Z.J.	2,1	2,1	2,3	2,1	2,3	2,4	Art.10a,ust.5, pkt 3.a
Z.Ju.	2,6	2,5	2,9	3,0	2,3	2,3	Art.10a,ust.5, pkt 3.a

* komentarz do kolumny „uśredniona ocena”. – jest określana według art. 10 a, pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych” (Dz.U. z 1997r. nr. 123, poz. 776 z późn. zmianami, gdzie:

- „1” - oznacza , że osoba niepełnosprawna jest przygotowana do podjęcia zatrudnienia i kontynuowania rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy,
- „2” – oznacza, że istnieje potrzeba skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, ze względu na brak postępów w rehabilitacji i złe rokowania do możliwości osiągnięcia postępów uzasadniających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy po odbyciu dalszej rehabilitacji w warsztacie,
- „3a” – oznacza, że istnieje potrzeba przedłużenia pobytu w warsztacie terapii ze względu na pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji umożliwiających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na otwartym rynku pracy,
- „3b” – oznacza, że istnieje potrzeba przedłużenia pobytu w warsztacie terapii ze względu na okresowy brak możliwości zatrudnienia,
- „3c” – oznacza, że istnieje potrzeba przedłużenia pobytu w warsztacie terapii ze względu na okresowy brak możliwości skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia, o którym mowa w pkt 2.

Z przedstawionych danych tabelarycznych wynika, że w przypadku 18 uczestników łączna ocena Rady Programowej w zakresie postępów w rehabilitacji społecznej i zawodowej jest pozytywna. Pozytywna ocena uprawdopodabnia fakt, że osoby te gdyby zaistniały warunki organizacyjne i gospodarcze w miejscu zamieszkania lub w jego pobliżu osoby te mogłyby podjąć próbę wejścia na rynek pracy (początkowo chroniony). Dlatego tak istotne jest dla całego procesu rehabilitacji społecznej i zawodowej otwarcie się rynku pracy na zatrudnianie osób z niepełnosprawnością. W ocenie Rady Programowej powołanie spółdzielni socjalnej lub zakładu aktywizacji zawodowej byłoby adekwatnym do potrzeb niepełnosprawnych rozwiązaniem